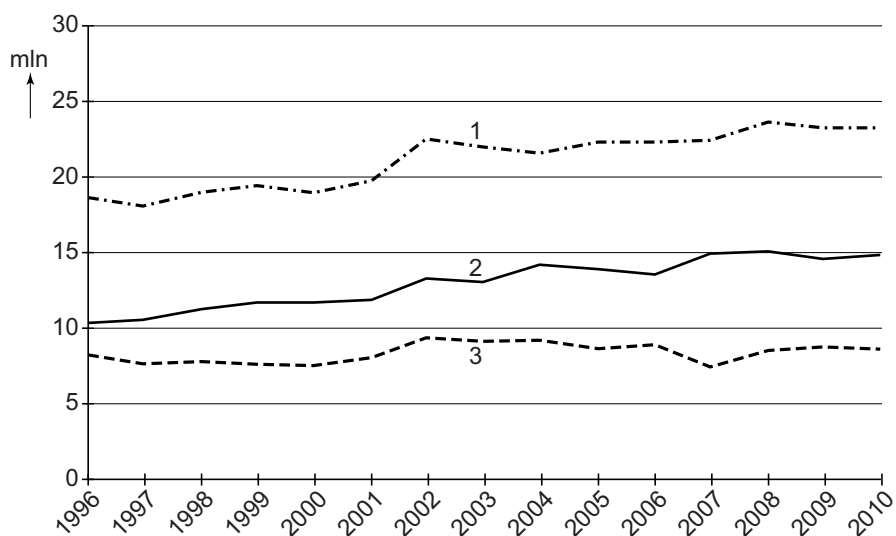

De Nederlanders en hun vakantiebestemmingen

bron 1

Aantal lange vakanties van Nederlanders

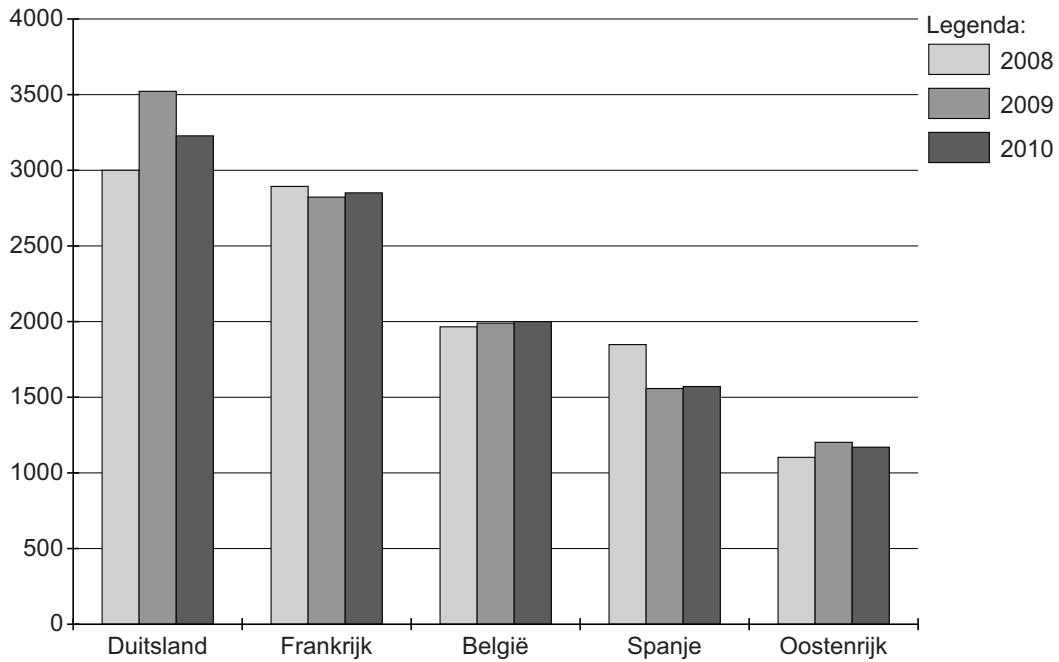

1p 1 Waar staan de cijfers 1, 2 en 3 in bron 1 voor?

	1	2	3
A	de buitenlandse lange vakanties	de binnenlandse lange vakanties	het totaal aantal lange vakanties
B	de buitenlandse lange vakanties	het totaal aantal lange vakanties	de binnenlandse lange vakanties
C	het totaal aantal lange vakanties	de binnenlandse lange vakanties	de buitenlandse lange vakanties
D	het totaal aantal lange vakanties	de buitenlandse lange vakanties	de binnenlandse lange vakanties

bron 2

Top 5 van het aantal buitenlandse vakanties door Nederlanders (x1000)

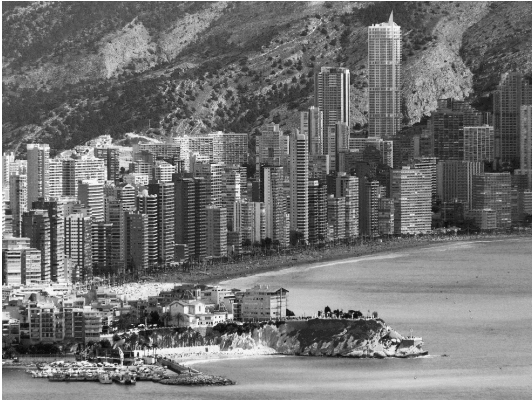
1p 2 Bestudeer bron 2.

Welke uitspraak over het aantal buitenlandse vakanties door Nederlanders van 2008 tot en met 2010 is juist?

- A Duitsland heeft de meest gelijkmatige groei.
- B In Frankrijk worden elk jaar meer dan drie miljoen vakanties door Nederlanders doorgebracht.
- C In Oostenrijk worden elk jaar meer vakanties doorgebracht door Nederlanders.
- D In Spanje was er een duidelijke afname in vakanties doorgebracht door Nederlanders.

bron 3

Benidorm: een grote Spaanse badplaats

1p 3 Welke vorm van vervuiling is te zien op de foto in bron 3?

1p 4 In het zuidoosten van Spanje vormt de driehoek Torremolinos, Granada en het hooggebergte Sierra Nevada een afwisselend vakantiegebied. Elk van deze drie bestemmingen heeft haar eigen kenmerk.

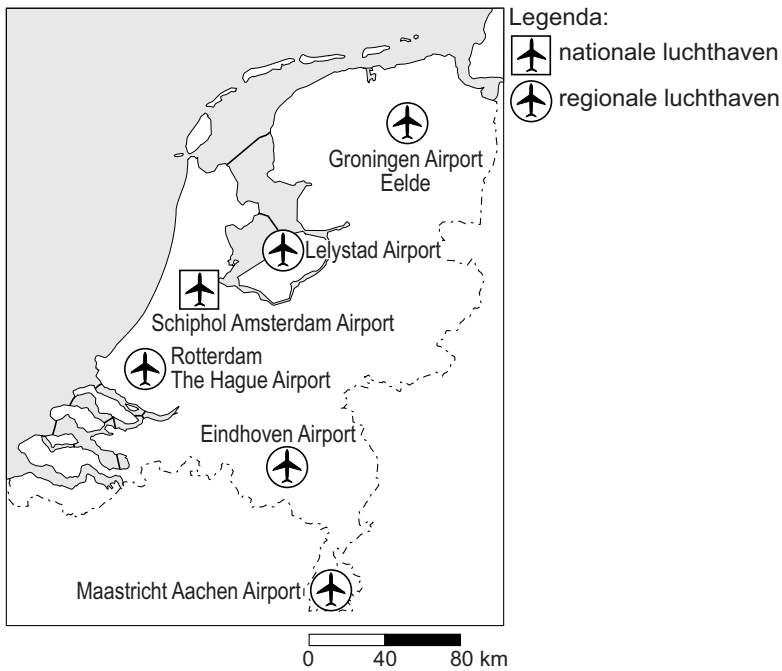
bestemming
1 Granada
2 Sierra Nevada
3 Torremolinos

kenmerk
a cultuur
b strand
c wintersport

→ Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de bestemmingen over op het antwoordblad en zet de juiste letter (a, b of c) van het bijbehorende kenmerk erachter.

bron 4

Luchthavens in Nederland

1p

5

Gebruik bron 4.

Welke uitspraak over regionale luchthavens is juist?

- A De meeste regionale luchthavens liggen in het westen van Nederland.
- B De regionale luchthavens zijn hoofdzakelijk voor het binnenlands vliegverkeer.
- C De regionale luchthavens zijn hoofdzakelijk voor het buitenlands vliegverkeer.
- D Eindhoven Airport, Rotterdam The Hague Airport en Schiphol Amsterdam Airport zijn regionale luchthavens.

bron 5

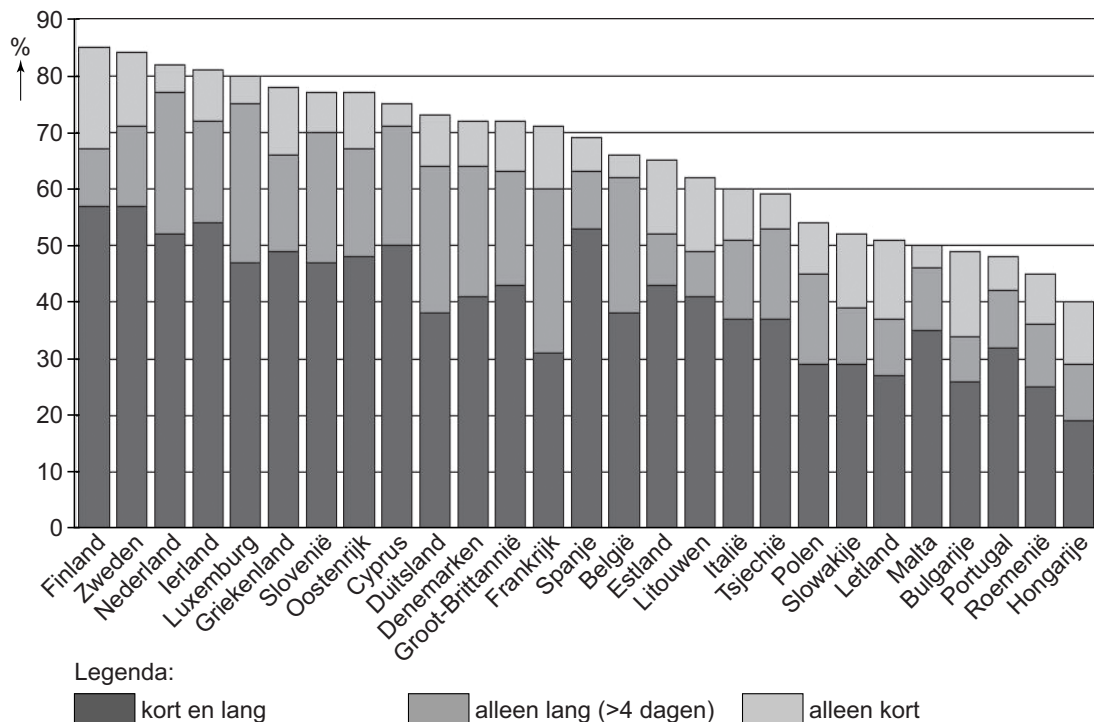
Aardverschuiving in de provincie Salzburg (Oostenrijk)

- 1p 6 De skigebieden in Oostenrijk zijn erg kwetsbaar voor natuurrampen.
→ Noem een menselijke oorzaak van de natuurramp op de foto in bron 5.

bron 6

Deelname bevolking in de landen van de Europese Unie aan vakanties, 2008

- 1p 7 In bron 6 zie je dat er tussen de landen van de Europese Unie een groot verschil bestaat in deelname van de bevolking aan vakanties. In Finland, Zweden en Nederland was de deelname aan vakanties in 2008 hoger dan in bijvoorbeeld Roemenië en Hongarije.
→ Geef een economisch argument voor dit verschil.

bron 7

Buitenlandse lange vakanties van Nederlanders per seizoen naar bestemming, 2009

	Winterseizoen	Zomerseizoen	Totaal
	x1.000	x1.000	x1.000
België	370	520	890
Luxemburg	20	110	130
Frankrijk	650	1.640	2.290
Spanje	550	900	1.460
Portugal	150	180	330
Oostenrijk	670	510	1.180
Zwitserland	190	140	320
Groot-Brittannië	170	260	430
Noorwegen, Zweden, Finland	110	250	360
Denemarken	60	120	180
Duitsland	840	1.220	2.060
Italië	190	730	920
Griekenland	110	520	630
Hongarije	30	70	100
Tsjechië	110	180	290
Turkije	230	440	670
Egypte	150	70	220
Verre Oosten	170	130	300
Verenigde Staten	180	220	400
Caribisch gebied	160	70	230
Overige landen	530	680	1.210
Totaal	5.640	8.950	14.590

- 1p 8 Rianne is benieuwd naar buitenlandse lange vakanties van Nederlanders. Ze gebruikt bron 7. Ze vergelijkt vakanties naar Spanje en Egypte. Het valt haar op dat Spanje meer in de zomer dan in de winter bezocht wordt, terwijl Egypte meer in de winter dan in de zomer bezocht wordt.
→ Geef een natuurlijke oorzaak voor dit verschil. Betrek beide landen in je antwoord.

bron 8
Foto's van reisbestemmingen

foto 1

foto 2

foto 3

foto 4

foto 5

bron 9

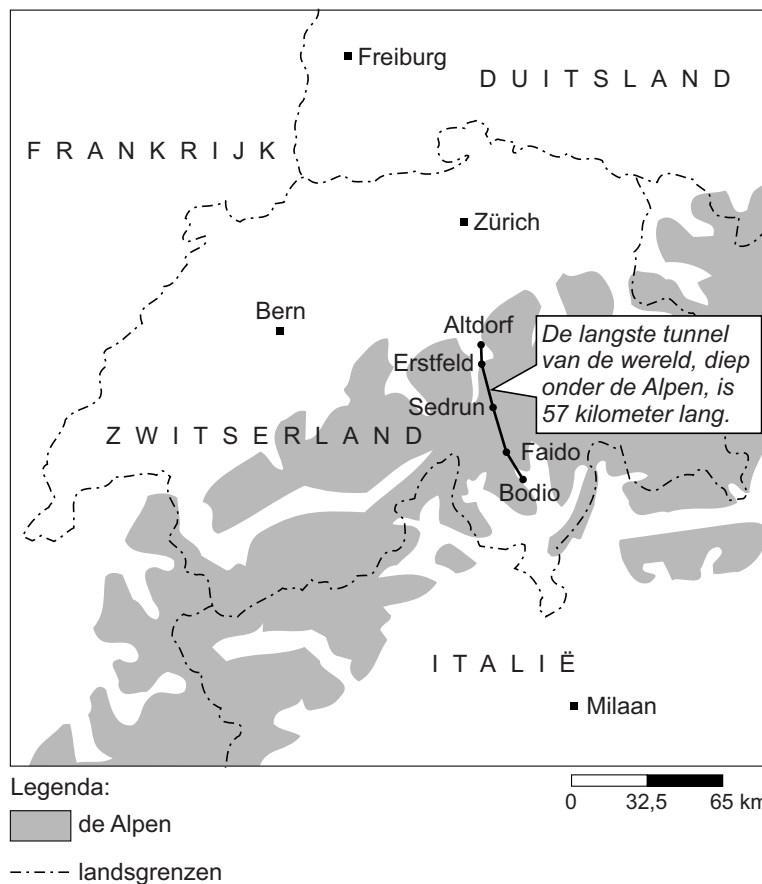
Vier verschillende reizen

Reis a: Ontmoet de bewoners Dit zuidelijke continent kent geen oorspronkelijke menselijke bewoners. De dieren hebben zich van het water, de eilanden en de ijsmassa's meester gemaakt.	Reis b: Speurtocht in het groen U gaat naar een natuur- en kleurrijk land, geliefd vanwege de vele schitterende wildparken en bekend vanwege de uitgestrekte savannes. Er leven tientallen volkeren en stammen, zoals het trotse nomadische volk de Masaï.
Reis c: De blauwe wereld Hotel Blue Bay is gelegen aan de rustige zuidkust van het eiland en aan de schitterende Blauwbaai. U kunt hier heerlijk snorkelen, duiken of gewoon zwemmen in zee. Aan het strand bevindt zich het restaurant voor ontbijt, lunch, diner en tropische drankjes.	Reis d: Goudkleurig zand Cruisen over de langgerekte Nijl. U ziet de vervlogen tijden herleven: piramides, de stad Luxor, de schatten van Toetanchamon en Cleopatra. U ontdekt dynamisch Cairo, wandelend door nauwe straatjes met een mystieke sfeer.

- 2p 9 Rianne kijkt naar een reisprogramma op de televisie. Een vast onderdeel ervan is een prijsvraag. De prijsvraag is: welke foto hoort bij welke reisbeschrijving?
- Neem de letters van de reizen a, b, c en d uit bron 9 over op het antwoordblad en schrijf het cijfer van de juiste foto uit bron 8 erachter. Let op: er blijft één foto over.
- 1p 10 Rianne ziet in het televisieprogramma een filmpje over reis a uit bron 9. Het valt Rianne op dat reis a alleen in de maanden december en januari kan worden gemaakt.
- Noem een reden waarom deze reis alleen in december en januari kan worden gemaakt.

Gotthard-basistunnel nu officieel langste tunnel

15 oktober 2010 - De Gotthard-basistunnel is na vijftien jaar boren eindelijk de langste tunnel ter wereld. De tunnel is 57 kilometer lang. Vandaag ontmoeten de tunnelbouwers elkaar in het midden van de tunnel. Met deze nieuwe tunnel kunnen treinen de passagiers en goederen tussen Italië en Zwitserland sneller vervoeren. De opening staat gepland voor december 2017. Dan kunnen treinen in één keer van Zürich naar Milaan rijden. Verwachte reistijd: ongeveer twee uur. Als de tunnel klaar is zullen ook vrachtauto's en personenauto's op de trein worden vervoerd.

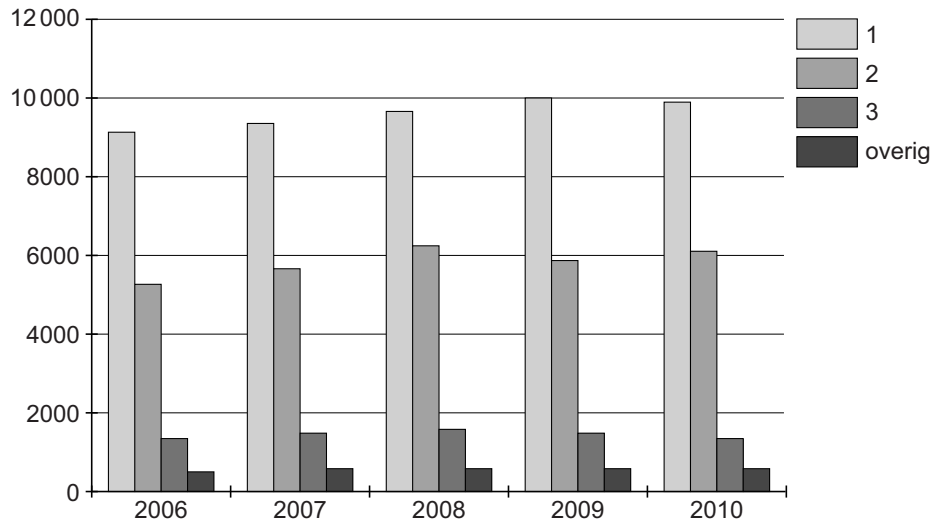

- 1p 11 In de klas van Naomi en Michael wordt tijdens de aardrijkskundeles gesproken over de nieuwe Gotthard-basistunnel (bron 10).
Michael zegt: "De relatieve afstand verandert, die wordt langer."
Naomi zegt: "De absolute afstand van Zürich naar Milaan blijft hetzelfde."
Wat is juist?
- A Alleen Michael heeft gelijk.
 - B Alleen Naomi heeft gelijk.
 - C Beiden hebben gelijk.
 - D Beiden hebben ongelijk.

- 2p 12 De Zwitserse regering vindt de nieuwe spoorverbinding (zie bron 10) ook belangrijk voor het Zwitserse milieu.
 → Noem twee positieve effecten van de nieuwe spoorverbinding op het Zwitserse milieu.
- 1p 13 Gebruik bron 10.
 → Hoe groot is de absolute afstand tussen Zürich en Milaan?

bron 11

Aantal buitenlandse vakanties (x1000) van Nederlanders naar vervoermiddel

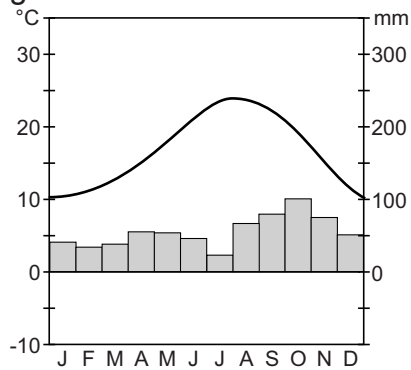
- 1p 14 Nederlanders gaan met verschillende vervoermiddelen naar het buitenland. De meest gebruikte vervoermiddelen zijn de trein, het vliegtuig, de touringcar en de auto. In bron 11 ontbreekt een deel van de legenda.
 Achter welke letter staan de juiste legendawoorden?

	legendaanummer 1	legendaanummer 2	legendaanummer 3
A	auto	trein en touringcar	vliegtuig
B	auto	vliegtuig	trein en touringcar
C	vliegtuig	auto	trein en touringcar
D	vliegtuig	trein en touringcar	auto

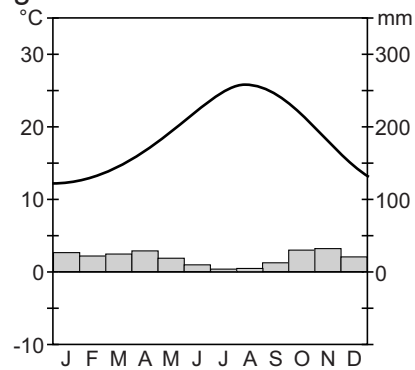
bron 12

Vier klimaatgrafieken

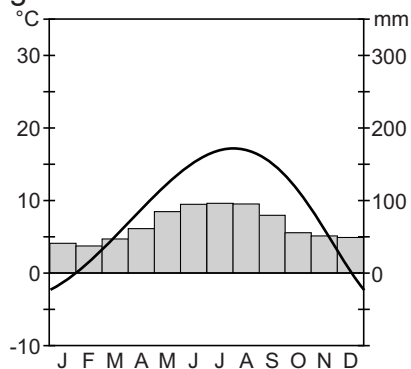
grafiek 1

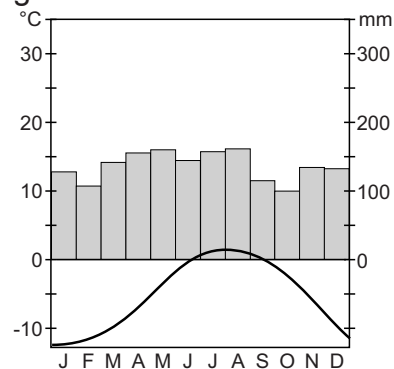
grafiek 2

grafiek 3

grafiek 4

- 2p 15 Spanje en Oostenrijk zijn veel gekozen vakantiebestemmingen van Nederlanders, zowel in de zomer als in de winter. Het klimaat speelt een belangrijke rol bij de vakantiekeuze van deze Nederlanders. De klimaatgrafieken in bron 12 zijn van de volgende bestemmingen:
- a Costa del Sol (7 m), Spanje
 - b Costa Brava (143 m), Spanje
 - c Innsbruck (507 m), Oostenrijk
 - d Sonnblick (3107 m), Oostenrijk
- Neem de letters a, b, c en d van de bestemmingen over op het antwoordblad en zet het juiste nummer (1, 2, 3 of 4) van de klimaatgrafiek erachter.

bron 13

Overnachtingen van Nederlanders tijdens buitenlandse vakanties per seizoen naar bestemming, 2010

	Winterperiode	Zomerperiode	Totaal
	x1.000	x1.000	x1.000
België	3.540	5.670	9.210
Luxemburg	280	1.460	1.740
Frankrijk	6.150	26.780	32.930
Spanje	6.960	11.300	18.260
Portugal	1.180	2.150	3.330
Oostenrijk	4.940	6.140	11.080
Zwitserland	1.030	2.170	3.200
Groot-Brittannië	2.020	2.940	4.960
Noorwegen, Zweden, Finland	750	2.730	3.480
Denemarken	420	1.620	2.040
Duitsland	6.540	15.440	21.980
Italië	1.640	9.300	10.940
Griekenland	630	6.420	7.050
Hongarije	450	1.150	1.600
Tsjechië	590	1.640	2.230
Turkije	2.200	6.510	8.710
Egypte	1.550	1.440	2.990
Verre Oosten	4.400	3.500	7.900
Verenigde Staten	2.310	4.720	7.030
Caribisch gebied	1.780	840	2.620
Overige landen	8.660	12.110	20.770
Totaal	58.020	126.030	184.050

- 2p **16** Josje doet drie beweringen over bron 13.
Bewering 1: "In de winter van 2010 hebben Nederlandse toeristen het meest overnacht in Spanje."
Bewering 2: "In de zomer van 2010 hebben Nederlandse toeristen het meest overnacht in Duitsland."
Bewering 3: "Nederlandse toeristen hebben het meest overnacht in Duitsland, als je de winter- en zomerperiode bij elkaar optelt."
→ Noteer de nummers 1, 2 en 3 van de beweringen op het antwoordblad en geef bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is.
- 1p **17** In bron 13 zie je alle landen / gebieden waar Nederlanders naartoe gingen in 2010. Veel vakanties worden door de vakantiegangers zelf georganiseerd. Je kunt ook een 'all-inclusive'-reis boeken. Inbegrepen in die reizen zijn dan bijvoorbeeld: vervoer, hotel, maaltijden en service. Naar welke van de onderstaande landen worden de meeste 'all-inclusive'-reizen georganiseerd?
- A Duitsland en Spanje
 - B Duitsland en Turkije
 - C Egypte en Turkije
 - D Oostenrijk en Zwitserland

bron 14

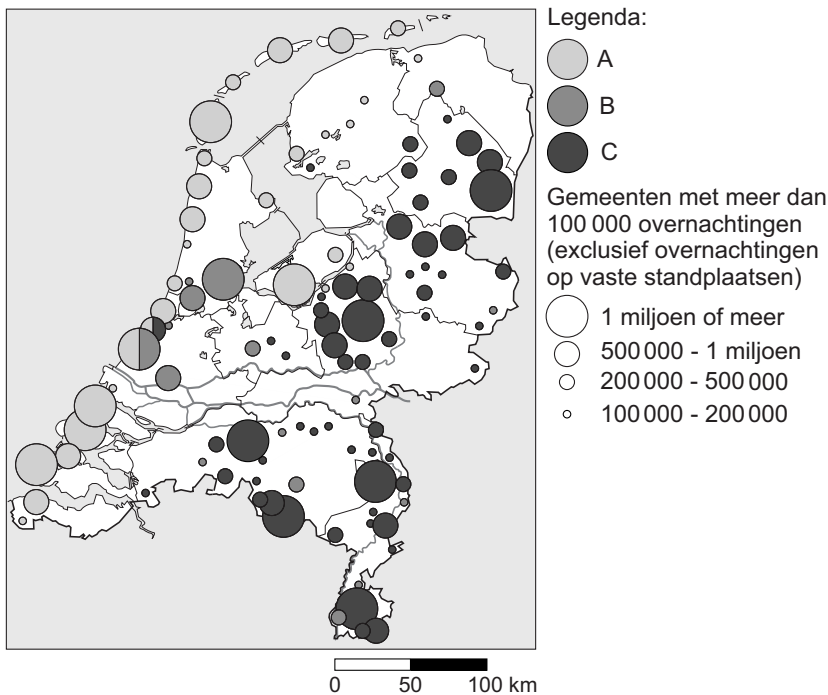
Uitstoot CO₂ per dag en per vakantie (in kg) per persoon per vakantie naar het buitenland, naar vervoermiddel in 2010

	2-4 dagen		5-8 dagen		9 dagen of meer	
	per dag	per vakantie	per dag	per vakantie	per dag	per vakantie
Buitenland						
Auto	44	142	36	241	31	527
Vliegtuig	106	378	103	735	91	1499
Trein	32	107	29	177	24	371
Touringcar / pendelbus	31	100	29	181	28	353

- 1p 18 Bron 14 laat zien hoeveel CO₂ vakantiegangers gemiddeld per vervoermiddel per dag uitstoten.
→ Waarom is de gemiddelde uitstoot van CO₂ per dag met hetzelfde vervoermiddel bij langere vakanties lager dan bij kortere vakanties?

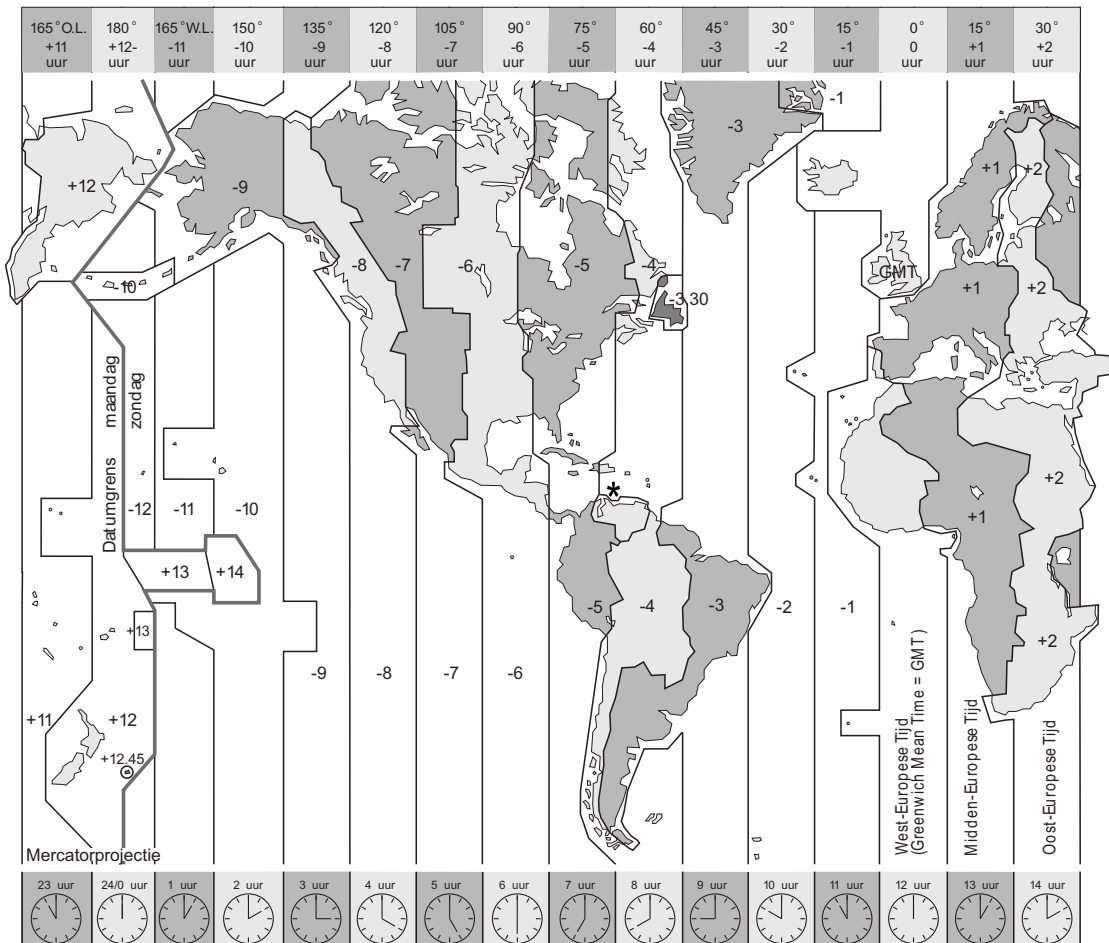
bron 15

...

- 2p 19 Bij bron 15 ontbreekt de titel en is een deel van de legenda opengelaten. De woorden die in de legenda horen te staan zijn, in alfabetische volgorde: bos - cultuur - grote stad - natuur - strand - water(sport)
→ Neem de letters A, B en C van de legenda over op het antwoordblad en zet achter elke letter de **twee** woorden die erbij horen.
- 1p 20 Wat is de juiste titel van de kaart van bron 15?
- A Musea
 - B Natuurparken
 - C Toeristencentra
 - D Winkelcentra

bron 16
Tijdzones

- 2p 21 Gebruik bron 16. De ouders van Henk en Marieke zijn in oktober een weekje naar het zonnige eiland Margarita. 's Morgens om 8.00 uur wil Henk vanuit Nederland telefoneren met zijn moeder. Marieke zegt: "Niet doen, ze slapen nu nog, het is daar nu veel vroeger dan hier!" Henk zegt: "Niet waar, het is er juist later dan hier!"
 → Geef eerst aan wie er gelijk heeft: Marieke of Henk.
 → Geef vervolgens aan hoe laat het dan op Margarita is.

bron 17

Weergegevens

Weer in ... 1 ...		Weer in ... 2 ...	
 gedeeltelijk bewolkt		 gedeeltelijk bewolkt	
wind	ONO 4 m/s	wind	W 8 m/s
luchtdruk	1013 mbar	luchtdruk	1031 mbar
zicht	12 km	zicht	12 km
luchtvochtigheid	84%	luchtvochtigheid	77%
temperatuur	30°C	temperatuur	18°C
daglichtlengte	12 uur en 13 minuten	daglichtlengte	11 uur en 23 minuten
ligging	11° N.B.	ligging	52° N.B.
weerwaarneming: 4 oktober 2011		weerwaarneming: 4 oktober 2011	

- 2p 22 Henk en Marieke willen weten wat voor weer het in oktober is op Margarita.
- Geef eerst aan welke weergegevens van Margarita zijn: 1 of 2.
 - Geef vervolgens aan op welke twee gegevens uit bron 17 je keuze is gebaseerd.

bron 18

De nieuwe dubbeldekker van Airbus

Sinds 2007 vliegt de Airbus A380. De eerste dubbeldekker met een volledige tweede verdieping. Afhankelijk van de beenruimte is er plaats voor 555 tot 853 passagiers. Dat is bijna twee keer zoveel als er in een Boeing 747 Jumbojet passen. De bouwer van de nieuwe dubbeldekker zegt dat het vliegtuig ook zuiniger is dan zijn concurrent. Het nieuwe toestel verbruikt 15% minder brandstof. Het toestel kan, zonder tanken, 15.400 kilometer vliegen. Dat is in één keer van New York naar Hongkong.

- 2p 23 Gebruik bron 18. De vliegtuigbouwer is van mening dat de Airbus A380 een belangrijke stap is in de richting van duurzaam vervoer.
- Geef eerst een argument vóór deze opvatting.
 - Geef vervolgens een argument tegen deze opvatting.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.